

Etusivu — Ajankohtaista — Uutiset

Sirkusprinsessa ja norsupoika – erikoisia sattumuksia sirkuksessa

14.1.2020 klo 09:30

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja sirkusyhteisöt keräsivät sirkukseen liittyviä muistoja. Muistitietokeruun yhteydessä tehtiin myös parikymmentä ammattilaishaastattelua.

Viime vuoden marraskuussa päättyneessä *Minun sirkusmuistoni* -keruussa pyydettiin sekä sirkuksen ammattilaisia, harrastajia että yleisöä kertomaan sirkukseen liittyvistä muistoista eri vuosikymmeniltä. Keruuseen saapui 52 vastausta. Nuorimmat vastaajista ovat 11–13-vuotiaita ja vanhin 85-vuotias. Suurin osa kirjoittajista oli sirkusyleisöä, mutta joukossa on myös sirkusalalla pitkän uran tehneitä henkilöitä, nuorisosirkusten oppilaita sekä muita sirkusharrastajia. Yhteensä aineistoa kertyi 109 sivua. Joukossa oli kalevalamitalla kirjoitettu muistelu sekä itämurteilla kirjoitettu kertomus nuorisosirkuksen perustamisesta.

Useat kirjoittavat lapsuusajan ensikosketuksesta sirkukseen, mikä tavallisesti on tapahtunut perinteisessä kiertävässä sirkuksessa.

”Illan ehdoton kruunu on kuitenkin sirkusprinsessa Anna. Väliajalla lapset saavat ratsastaa Annan ponilla ja seison jonossa aivan Annan vieressä. Hän on kaunis ja hymyilee ystävällisesti. Hän on oikea prinsessa. Saan Annalta kortin, jossa on hänen nimikirjoituksensa. Täydellinen ilta.” (Sirkus Finlandia Savitaipaleella 80-luvulla.)

Kirjoituksissa kerrotaan pestautumisesta päiväksi sirkuksen apulaiseksi tai muista erikoisista sattumuksista sirkuksen vieraillessa kotipaikkakunnalla. Varsinkin eläimiin liittyvät muistot ovat jääneet monelle mieleen.

“unohtumaton muisto syysmarkkinoilta vuonna 1956 oli “pääsin sirkuksen norsupojan vahdiksi. -- Sain suuren rautanaulan, jolla neuvottiin tökkäämään kärsään, jos Dumbo jostain syystä kävisi levottomaksi.. Vartiointi sujui hyvin, eikä rautanaulaa tarvinnut käyttää.”

Vanhimmat muistot ovat 40-luvun lopulta ja 50-luvulta, mutta muistoja kertyi myös 70- ja 80-luvuilta sekä 2000-luvulla nähdystä ja koetusta, tuoreimmat viime vuodelta. Perinteisten sirkusten lisäksi teksteissä kerrotaan elämyksistä muun muassa Tanssiteatteri Hurjaruuthin Talvisirkus-esityksiin sekä harrastajien ja sirkusopiskelijoiden esityksiin liittyen. Merkittäviä kokemuksia on syntynyt myös televisiosta nähtyjen sirkusesitysten välityksellä.

Tekstien joukossa on useita sirkusta harrastavien koululaisten kirjoituksia. Mukana on myös muutama muistelu liittyen Suvelan sirkuksen perustamisvaiheisiin vuosina 1989–90 ja tämän suomalaisittain merkittävän nuorisosirkuksen toimintaan Espoossa vuosikymmenen ajan. Muutama sirkusammattilainenkin muisteli sitä, mikä heidät alun perin sai innostumaan sirkuksesta.

Monet kertovat iloja, hämmästyä ja positiivisia tunteita herättäneistä kokemuksista, mutta joukossa on myös kipeisiin tunteisiin, kuten pettymykseen, pelkoihin tai väärinkäytöksiin (eläinten huono kohtelu, puutteelliset pedagogiset taidot opetustilanteissa) liittyviä muistoja. Lisäksi kirjoituksissa käsitellään haaveita, jotka joidenkin kohdalla ovat kantaneet ammattilaisuraan saakka.

Minun sirkusmuistoni -keruun järjestivät Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Sirkuksen tiedotuskeskus yhteistyössä Suomen Nuorisosirkusliiton ja Sirkus Finlandian kanssa 7.4.–3.11.2019. Vastaukset on arkistoitu SKS:n arkistoon.

Kiitämme kaikkia keruuseen osallistuneita! Vastaajien kesken arvotut kirjepalkinnot postitetaan voittajille.

Muistitietokeruun yhteydessä haastateltiin myös 22 sirkusalan ammattilaista. Tavoitteena oli kerätä muistoja ja kokemuksia uran eri vaiheista. Haastatellut edustivat sirkuksen eri genrejä, ammatteja, ikäpolvia ja toimivat eri puolilla Suomea. Joukossa on pitkän uran esiintyjinä, opettajina ja tuotantotehtävissä tehneitä sirkusammattilaisia, kansainvälisesti menestyneitä

taiteilijoita ja sirkuskentän eri tehtävissä toimineita moniottelijoita. Haastattelunauhoitukset on arkistoitu SKS:n arkistoon osaksi *Minun sirkusmuistoni* -keruun materiaalia.

Keruuseen liittyen järjestettiin myös muistelutyöpaja, jonka keskustelut äänitettiin osaksi muistitietokeruun aineistoa.

Lisätietoja:

SKS:n arkisto, puh. 0201 131 240, keruu@finlit.fi